

ถูกตัดสิทธิไม่ให้เข้าเสนอราคา ... เพราะผิดเงื่อนไข ! ไม่ยื่นเอกสารให้ถูกต้องครบถ้วน

โดย นายปกครอง

โดยปกติในการประกาศประกวดราคาจ้างงานก่อสร้าง ส่วนราชการจะกำหนดรายละเอียดหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการยื่นเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ไว้ เช่น หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงาน สำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจ ฯลฯ ซึ่งผู้ประกอบการที่ประสงค์จะเสนอราคาจะต้องปฏิบัติตาม

หากผู้เสนอราคารายใดยื่นเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือครบถ้วน คณะกรรมการประกวดราคามีอำนาจที่จะไม่รับพิจารณาราคาของผู้เสนอราคาและมีมติให้ผู้เสนอราคารายนั้นไม่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้นได้...

แต่อย่างไรก็ดี หากเอกสารหรือหลักฐานซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดไม่ใช่ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่มีผลทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบต่อผู้เสนอราคารายอื่น หรือเป็นการผิดพลาดเล็กน้อยแล้ว คณะกรรมการประกวดราคาอาจพิจารณาผ่อนปรนโดยไม่ตัดสิทธิผู้เสนอราคารายนั้นออกได้ตามข้อ ๕๐ (๑) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕

คดีปกครองที่นำมาเป็นอุทธรณ์ในวันนี้ ... เป็นกรณีของผู้ประกอบการที่ยื่นเอกสารประกวดราคาไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนและไม่เข้าข้อยกเว้นในการพิจารณาผ่อนปรน เป็นเหตุให้ถูกตัดสิทธิในการเข้าเสนอราคา

มูลเหตุของคดีเกิดจากผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดได้ยื่นเอกสารประกวดราคาจ้างงานก่อสร้างของส่วนราชการแห่งหนึ่ง แต่ต่อมาคณะกรรมการประกวดราคา (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาว่าผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้น เนื่องจากปฏิบัติผิดเงื่อนไขตามประกาศประกวดราคาจ้าง คือ ไม่ได้ยื่นสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจในการยื่นเอกสารประกวดราคา และมีการลบแก้ไขหนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานแล้วไม่ประทับตราสำคัญของห้าง และลงชื่อผู้เสนอราคา - วิศวกร กำกับ

ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ผลการคัดเลือกเบื้องต้นดังกล่าว แต่ส่วนราชการมีหนังสือยืนยันผลการพิจารณาตามเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนมติของคณะกรรมการประกวดราคา และคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ประเด็นสำคัญ คือ การมีมติไม่ให้ผู้ฟ้องคดีผ่านการพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ๒ เรื่อง ... ครับ

เรื่องแรก การไม่ได้ยื่นสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ทะเบียนบ้านเป็นเอกสารราชการที่มีวัตถุประสงค์ยืนยันหลักแหล่งที่เป็นภูมิลำเนาของบุคคลอันแตกต่างกับบัตรประจำตัวประชาชนที่ใช้เป็นหลักฐานเพียงการยืนยันตัวบุคคล การกำหนดให้ต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านจึงมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการตรวจสอบตัวบุคคลและตรวจสอบภูมิลำเนาของบุคคล ดังนั้น การยื่นเอกสารไม่ครบในส่วนสำเนาทะเบียนบ้านจึงไม่ใช่กรณีที่เป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย และเมื่อการยื่นเอกสารครบถ้วนหรือไม่ มิใช่กรณีที่ผู้เสนอราคาได้เสนอรายละเอียดแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าจะมีผลทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบต่อผู้เสนอราคารายอื่นหรือไม่

เรื่องที่สอง คือ การที่หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานที่มีการลบหรือแก้ไขแล้วไม่ประทับตราสำคัญของห้างและลงชื่อกำกับเป็นการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานเป็นการแสดงว่าผู้ลงชื่อเป็นวิศวกรหรือสถาปนิกมีคุณสมบัติและประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ เมื่อข้อความที่มีรอยลบหรือแก้ไขเป็นชื่อโครงการก่อสร้างตามประกาศประกวดราคา ดังนั้น การกำหนดให้การลบหรือแก้ไขแล้วต้องลงชื่อพร้อมประทับตราของผู้เสนอราคาและวิศวกรหรือสถาปนิกกำกับให้ครบถ้วนนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดการโต้แย้งหรือปฏิเสธความรับผิดชอบในการแก้ไขเอกสารระหว่างผู้เสนอราคากับวิศวกรหรือสถาปนิก และเพื่อเป็นการยืนยันการแก้ไขเอกสาร อีกทั้งการประกวดราคาครั้งนี้มีราคากลางของงานเป็นเงินจำนวนที่สูง หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานจึงถือเป็น

สาระสำคัญในการเข้าประกวดราคา ดังนั้น การลบหรือแก้ไขข้อความในหนังสือรับรองของผู้ควบคุมงาน จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่มีผลทำให้เกิด การได้เปรียบเสียเปรียบต่อผู้เสนอราคารายอื่น

การไม่ได้ยื่นสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจและหนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานมีการลบ แก้ไขแล้วไม่ประทับตราสำคัญของห้างและลงชื่อกำกับ จึงเป็นการปฏิบัติผิดเงื่อนไขตามประกาศประกวดราคาอ้าง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้ผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้น จึงเป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๒๒/๒๕๖๑)

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบเอกสารของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าเสนอราคาว่า การไม่ยื่นสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจซึ่งเป็น เอกสารราชการที่ใช้ยืนยันภูมิลำเนาของบุคคล และการยื่นหนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานที่มีการลบหรือแก้ไข ข้อความสำคัญโดยมิได้ประทับตราของนิติบุคคลและลงชื่อกำกับซึ่งถือเป็นสาระสำคัญในการเข้าประกวดราคา นั้น ไม่ถือเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย และเป็นการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเงื่อนไขที่ประกาศประกวดราคากำหนดในส่วนที่ เป็นสาระสำคัญอันมีผลทำให้ผู้เสนอราคารายอื่นได้เปรียบเสียเปรียบ ซึ่งล้วนส่งผลให้ไม่เข้าข่ายยกเว้นที่จะนำมา พิจารณาผ่อนปรนไม่ตัดสิทธิเอกชนผู้ประกอบการในการเข้าเสนอราคาได้ นอกจากนี้ ยังเป็นอุทหาณ์ที่ดีสำหรับ ผู้เสนอราคาที่จะต้องยื่นเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วนถูกต้อง รวมทั้งปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไข ที่ประกาศประกวดราคากำหนดไว้อย่างเคร่งครัดด้วย (ประกาศคดีปกครองได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)